

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Kanon współczesnych literatur bałkańskich - wykład I		9.2.0602	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Slawistyki i Studiów Bałkańskich			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Studia bałkańskie	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Jolanta Dziuba; dr Natalia Wyszogrodzka-Liberadzka; dr Anita Gostomska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Wykład		I semestr:	
Sposób realizacji zajęć		Wykłady:	
zajęcia w sali dydaktycznej		30 godzin - udział w zajęciach;	
Liczba godzin		10 godzin - samodzielna lektura literatury przedmiotu;	
Wykład: 30 godz.		10 godzin - przygotowanie pisemnej pracy semestralnej.	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład konwersatoryjny		Sposób zaliczenia	
- Wykład problemowy		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		obecność na wykładach - min. 50%	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student po semestrze 1. otrzymuje zaliczenie z wykładu na podstawie:	
		<ul style="list-style-type: none"> • czynnego udziału w zajęciach - 100%: 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	Dyskusja na zajęciach	Praca zaliczeniowa
		Wiedza
K_W03	+	
K_W07	+	
		Umiejętności
K_U07	+	
K_U08	+	
		Kompetencje społeczne
K_K03	+	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Uczestnictwo w wykładzie jest warunkiem zaliczenia przedmiotu w semestrze pierwszym.

B. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Cele kształcenia

Wykład prezentuje panoramicznie wybrane zagadnienia współczesnych literatur (wiek XX-XXI) narodów Słowiańszczyzny Południowej (serbskiej, chorwackiej, bośniackiej, macedońskiej, bułgarskiej) oraz literatur niesłowiańskich narodów bałkańskich (rumuńskiej, albańskiej, tureckiej, nowogreckiej). Uwzględnia kontekst kulturowy, szczególnie w związku z transformacjami literackiego kanonu literatur bałkańskich.

Treści programowe

Problematyka wykładu i ćwiczeń w semestrze I: Literatura wojenna i postwojenna: II wojna światowa w literaturze krajów południowosłowiańskich oraz bałkańskich; ostatnia wojna na Bałkanach i rozpad Jugosławii. Neorealizm (serbska proza rzeczywistościowa, bułgarski/macedoński/grecki nowy realizm). Nurt urbanistyczny i ruralny (mitologia serbskiej/chorwackiej/macedońskiej prowincji; prowincjonalne metropolie Bałkanów; bułgarski/macedoński/turecki etnografizm i folklorizm). Rozrachunkowość (literackie obrazy Gułagu). Historyzm (proza historyczna: mitologie dziejów Bałkanów; mitologia narodowa; zmitologizowane dzieje narodów bałkańskich pod okupacją turecką) i "nowy historyzm" (topografia historii, "polfonia pamięci"). Literatura emigracyjna. Feminizm.

Wykaz literatury**A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (semestr 1.):****A.1. wykorzystywana podczas zajęć:**

Ćwiczenia zostały zaprojektowane jako analiza tekstów wybranych pod kątem zagadnień wykładu, dlatego też podczas zajęć studenta obowiązuje znajomość tekstów źródłowych i opracowań wskazanych w segmencie literatury studiowanej samodzielnie.

Semestr I:

Vuković Ž., Zabijanie Sarajewa, Toruń 2000; Vuković Ž., Sarajewo-miasto atrapa, Toruń 2002; Lament nad Sarajewem: siedmiu poetów z Bośni, (oprac.) J. Kornhauser, Szczecin-Sejny 1996; Velicković N., Koczownicy, Wołowiec 2005; Velicković N., Sahib: impresje z depresji, Wołowiec 2007; Bulatović M., Czerwony kogut leci wprost do nieba, Warszawa 1979; Cingo Z., Daleko stąd w Paskwelii, Warszawa 1974; Stefanoski G., Sarajewo, "Dialog" 1994, nr 4; Mihailović D., Kiedy kwitną tykwy, Warszawa 1985; Stevanović V., Konstantin Gorča, Warszawa 1978; Josić Višnjic M., Piękna Helena, Warszawa 1983; Rajnow B., Drogi donikąd, Warszawa 1983; Andrić I., Most na Drinie, Warszawa 1985; Andrić I., Konsulowie Ich Cesarskich Mości, Warszawa 1985; Andrić I., Omer pasza Latas, Warszawa 1985; Crnjanski M., Wędrowniki, Warszawa 1982; Selimović M., Derwisz i śmierć, Warszawa 1977; Selimović M., Twierdza, Warszawa 1976; Mutafcziewa W., Sułtan Dżem, Warszawa 1975; Mutafcziewa W., Alcybiades Wielki, Warszawa 1979; Stanew E., Antychryst, Katowice 1979; Stanew E., Legenda o księciu przesławskim Sybinie, Warszawa 1971; Donczew A., Przebudzenie, Warszawa 2000; Donczew A., Opowieść o czasach Samuila, Wrocław 2009; Donczew A., Czas wyboru, Wrocław 2008; Donczew A., Opowieść o chanie Asparuchu, księciu Sławie i kapłanie Teresie, Wrocław 2013; Donczew A., Dziwny rycerz świętej księgi, Wrocław 2016; Kadare I., Ślepy ferman; trzy mikropowieści, Sejny 2010; L. Starowa, Czasy kóz, Warszawa 2005; Sarajlić I., Kocham bardzo, Sejny 2000; Sarajlić I., Szukam ulicy dla mego imienia, Sejny 2004; Florian F., Dni króla, Wrocław 2016; J. Radiczko, Wszyscy i nikt, Kraków 1988; J. Radiczko, 6 smutnych opowiadań, 1 wesołe + 2 interaktywne, (oprac.) R. Bardanska, Kraków 2002; Biała jaskółka: antologia opowiadań bułgarskich XIX i XX wieku, (oprac.) W. Gałązka, Kraków 1982; Antologia współczesnego dramatu bułgarskiego, (oprac.) H. Karpińska, Warszawa 1984; Loty i powroty: pięć współczesnych sztuk bułgarskich, Kraków 2007; Temelkuran E., Odgłosy rosnących bananów, Wrocław 2016; Temelkuran E., Taniec w rytmie rewolucji, Warszawa 2015; Temelkuran E., Turcja: obłęd i melancholia, Wrocław 2016; Wegenstein A., Pożegnanie z Szanghajem, Poznań 2011; Velikić D., Casus Brema, Sejny 2005; Andrić I., Dom na odludziu, Warszawa 1981; Kuburović Z., Lek z brzoskwinowego liścia, Beograd 2000; Sonmez B., Północ, Warszawa 2010; Sonmez B., Grzeszni i niewinni, Wrocław 2016; Pamuk O., Dom ciszy, Kraków 2009; Pamuk O., Biały zamek, Kraków 2009; Pamuk O., Muzeum niewinności, Kraków 2010; Pamuk O., Stambuł: wspomnienia i miasto, Kraków 2008;

Pamuk O., Cevdet bej i synowie, Kraków 2010; Pamuk O., Dziwna myśl w mej głowie: opowieść o życiu, przygodach, marzeniach i przyjaciółach sprzedawcy bozy Merluta Kazatasa oraz obrazu stambulskiego życia w latach 1969-2012, przedstawiony z punktu widzenia wielu osób: powieść, Kraków 2015; Albahari D., Götz i Meyer, Toruń 2007; 1996; Albahari D. Opis śmierci, Warszawa 1988; Albahari D., Ludwig, Warszawa 2010.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta:

Duda M., (2013), Polskie Bałkany. Proza postjugosłowiańska w kontekście feministycznym, genderowym i postkolonialnym. Recepcja polska, Kraków; Giergiel S., (2012), Ocalić pamięć: praktyki pamięci i zapomnienia we współczesnej prozie postjugosłowiańskiej, Opole; Kraj kilimem przykryty: współczesna literatura Bośni i Hercegowiny, (2004), (red.) B. Zieliński, Toruń; Jawoszek A., (2014), Boszniacy: literackie narracje tożsamościowe po 1992, Poznań; Jezernik B., (2008), Dzika Europa. Bałkany w oczach zachodnioeuropejskich podróżników, Kraków; Jezernik B., (2013), Naga Wyspa. Gułag Tity, Wołowiec; Koch M., My i oni, swój i obcy. Bałkany XX wieku z perspektywy kolonialnej i postkolonialnej (wersja pdf); Koch M., (2007), kiedy dojrzejemy jako kultura. Twórczość pisarek serbskich na początku XX wieku (kanon-genre-gender), Wrocław; Kornhauser J., (2001), Świadomość regionalna i mit odrębności (o stereotypach w literaturze serbskiej i chorwackiej), Kraków; Miasto w kulturze chorwackiej. Urbano u hrvatskoj kulturi, (2008), (red.) M. Falski, M. Mosur-Kryśka, Warszawa; Posttotalitarny syndrom pokoleniowy w literaturach słowiańskich Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej końca XX-początku XXI wieku w świetle studiów postkolonialnych, (2016), (red.) A. Matusiak, Poznań-Wrocław; Problemy tożsamości kulturowej w krajach słowiańskich (jej znaki i symbole), (2005), (red.) J. Goszczyńska, Warszawa; Przemiany w świadomości i kulturze duchowej narodów Jugosławii po 1991 roku, (1999), (red.) J. Kornhauser, Kraków; Słowiańskie diaspory: studia o literaturze emigracyjnej, (2009), (red.) C. Juda, Kraków; Todorowa M., Bałkany wyobrażone, Wołowiec 2007; Topografia tożsamości. T. I. (2012), (red.) B. Zieliński, Poznań; Utopia w językach, literaturach i kulturach Słowian, (1997), t. 2. Z przemian świadomości utopijnej w procesie historycznoliterackim, (red.) B. Czapiak-Lityńska, Katowice; Widzieć Chorwację: panorama literatury i kultury chorwackiej 1990-2005, (2005), (red.) K. Pieniążek-Marković, G. Rem, B. Zieliński, Poznań.

B. Literatura uzupełniająca:

Bobrownicka M., (2006), Patologie tożsamości narodowej w postkomunistycznych krajach słowiańskich. Uwagi o genezie i transformacjach kategorii tożsamości, Kraków; Čolović I., (2001) Polityka symboli, Eseje o antropologii politycznej, Kraków; Čolović I., (2007), Bałkany - terror kultury, Wołowiec; Cywilizacja - przestrzeń - tekst: słowiańska topografia kulturowa w języku i literaturze, (2005), (red.) L. Miodyński, Katowice; Dąbrowska-Partyka M., (2003), Świadczenia i mistyfikacje. Przed i po Jugosławii, Kraków; Dyras M., (2000); W poszukiwaniu prawdy. "Nowa serbska proza na przełomie" lat 60. i 70., Kraków; Elsie R., (2005), Zarys historii literatury albańskiej, z. 4. Współczesna literatura albańska, przeł. I. Sawicka, Toruń; Falski M., (2008), Porządkowanie przestrzeni narodowej - przypadek chorwacki, Warszawa; Giergiel S., (2008), Obcość jako los. O prozie Borislava Pekicia, Opole; Golebski F., (2001), Stosunki kulturalne na Bałkanach, Warszawa; Golebski F., (1982), Bałkany. Determinanty stabilności, Warszawa; Janaszek-Ivanickova, (1996), Od modernizmu do postmodernizmu, Katowice; Kornhauser J., (1994), Literatury zachodnio- i południowosłowiańskie XX wieku w ujęciu porównawczym, Kraków; Kultury słowiańskie między postkomunizmem a postmodernizmem, (2009), (red.) M. Dąbrowska-Partyka, Kraków; Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, (2005), T. I. Transformacja, (red.) H. Janaszek-Ivanickova, Warszawa; Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, (2005), T. II. Feminizm, (red.) E. Kraskowska, Warszawa; Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, (2005), T. III. Podmiotowość, (red.) B. Czapiak-Lityńska, Warszawa; Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, T. IV. Mniejszości, (red.) M. Dąbrowski, Warszawa; Miodyński L., (1999), Powroty znaczeń: aktualizacje tradycji kulturowych w literaturze macedońskiej po 1945 roku, Katowice; Miodyński L., (2011), Symbole miejsca w kulturze i literaturze macedońskiej, Katowice; Narodowy i ponadnarodowy model kultury. Europa Środkowa i Półwysep Bałkański, (2002), (red.) B. Zieliński, Poznań; Nowe spojrzenie na kulturę bułgarską, (2008) (red.) D. Ivanowa, Poznań; Otręba M., (2013), Albania. Bałkański dziki Zachód, Warszawa; Plaskowicka-Rymkiewicz S., (1971), Historia literatury tureckiej: zarys, Wrocław; Przestrzenne kody tekstów i narracyjne kody przestrzeni, (2013), (red.) B. Zieliński, Poznań; Sobieska A., (2015), Dzieci Hagar: literackie wizerunki Romów/Cyganów. Studia imagologiczne, Warszawa; Tradycje pogranicza i przestrzenie tradycji. Od komunizmu do postmodernizmu i postkolonializmu, (2008), (red.) B. Zieliński, Poznań; Wokół Macedonii: siła kultury - kultura siły, (2002), (red.) B. Zieliński, Poznań; W poszukiwaniu nowego kanonu. Reinterpretacja tradycji kulturalnej w krajach postjugosłowiańskich po 1995 roku, (2005), (red.) M. Dąbrowska-Partyka, Kraków; Vitti M., (2015), Historia literatury nowogreckiej, Warszawa; Znane i nieznanne przestrzenie w języku i kulturze Bułgarii, (2006), (red.) M. Walczak-Mikołajczakowa, Poznań.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W03; K_W07 K_U07; K_U08 K_K03	Student: zna i rozumie metody analizy oraz interpretacji literaturoznawczej (K_W03); zna w zaawansowanym stopniu literatury Półwyspu Bałkańskiego (ze szczególnym uwzględnieniem obszaru byłej Jugosławii) oraz powiązania między nimi (K_W07);
	Umiejętności Student: posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych w języku polskim lub językach obcych w ramach dyscyplin na kierunku Studia Bałkańskie, w oparciu o różne pojęcia teoretyczne i bogate źródła (K_U07) posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim lub w języku obcym, właściwym dla kierunku Studia Bałkańskie, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych a także różnych źródeł (K_U08)
	Kompetencje społeczne (postawy)

	<p>Student: samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze w zakresie kultury Bałkanów (K_K03)</p>
--	---

Kontakt

jolanta.dziuba@ug.edu.pl